

Stad 73-38.

Processt(ukken) stad Enschede.

1636.

Paschen
c(ontr)a
Gerliges.

Folio1.
1.

Inventarium processus.

Irstlich pandtverkopinge **Berendt Paschens** den 18-en januarij gepassie[rt], daerop **Derrick Geerliges** den tijdt van ein maendt versocht.

It(em) aneicheninge **Berendt Paschens** vann den 1-en februarij 1636.

It(em) anspraecke **Berendt Paschens** op die pandtweijgeronge van **Derrick Geerliges** geschiet den 15-en februarij 1636 gepassiert, mitt verscheiden recessen eodem dato geprothocolliert, overgelacht onder die letter A.

Andtwoordt en eventuale redenen van pandtkieringe voer **Derrick Geerliges** den 1-en februarij 1636 geexhibiert, groet van ene sijdt, hier bij komende onder die letter B.

It(em) interrogatoria et contra-interrogatoria den 7-en martij 1636 **Berendt Paschen** ten handen gestalt unde sonder daerop gefolgede depositien, sub litera D.#

It(em) verscheiden extracta prothocolli van den 29-en feb(ruarij) en van den 9-en maij 1636, overgelacht sub litera C.

Aldus geïnventarisiert p(er) **Bernardum de Laer**, *secretarium* der stadt Entscheide ten overstaenn vann **Henrich Smidt** en **Jan Pijlass**, *borgerm(eistere)n*, 13-en maij 1636.

{ondertekend:}
Berent Paschen
Derijck Gerlijges.

Folio 2.

Inventarium processus.

Folio 3.

Extractum prothocolli.

A(nn)o 1636, denn 18-en januarij.

Berendt Paschenn verkofft **Derrick Geerliges** pande voer verscheenn renthe ende geleendt geldt ad comput(um).
Derrick Geerliges versocht ein maendt tijdt ende copiam.
Cleger vergundt gienen tijdt dwijle het geleendt geldt en verschenenn renthe ist.

A(nn)o 1636, den 1-en februarij.

Berendt Paschenn doet aneicheninge ahn **Derrick Geerliges** pande luidt der anspraecke.
Erschindt **Derrick Geerliges** en(de) exhibiert sijnn schriftliche andtwoordt tegens **Berendt Paschenn**, versocht wie daerinne en datt g(emelte) **Paschenn** daerop ingeischet moge wordenn naer behoerenn bij faute vann comparitie dinget comparant in contumaciam. [Aldewijle]

Folio 4.

Aldewijle g(emelte) **Paschenn** niet gecompariert, naer behoorliche aneischinge wordt comparant sijnn versoeck geacordiert, reserverende g(emelte) **Paschenn** sijn versoeck nae landtrechte.

Erschindt **Berendt Paschenn** op en tegens **Derrick Geerliges** en secht, dat hie sijnn andtwoordt sall verificieren bij die pandthaelinge, secht ferner dat dieselve **Derrick Geerliges** verledenn Michaelis* hem twee jaer renthe schuldich gewest.

= 29 september

A(nn)o 1636, den 15-en februarij.

Erschenen **Berendt Paschenn** en spreckt ahn **Derrick Geerliges** om redenn vann pandtweijgeronge bij tho brengenn angesehenn cleger ein doergaende recht op den beclachten geobtiniert hefft.
E(odem)* contra erschienen **Derrick Geer-**

* = hierbij ook

liges, en giff ter andtwoordt dat [hie]

Folio 5.

hie dem cleger niet schuldich kenne
voer Michaelis negestkumpstich over
ein jaer, woe hie mit dem cleger
geaccordiert, waervoer hie hem
kortlich einen goerdenn gerichtlich
versatt* hefft.

* = verpanden

Erschenen **Berendt Paschen**, verhalende
datt **Derrick Geerliges** hem gienen
goerden gerichtlich versadt hefft,
oock mit denselvigenn gien accoordt
geholdenn, maer hem tho gelatenn
uth sijnn eigenn frijen wille die
pennongen hem t' latenn tot Micha-
ell over ein jaer, mit solche con-
ditie nochtans datt beclagede solde
komenn reeckenen in der frondt-
schap en in der guide, maer als
dieselve tot sijnen huise gekomen is
om die reeckeninge t' ontfangen,
int reeckenen sijnde hefft beclagede
hem, cleger, met voele vileinige
woordenn ~~tho~~ sonder reden thoge-
spraeckenn, en voele schimps angedaen,
sijnn alsoe onverrichter zaeckenn
gescheidenn, waerop cleger sachte [dat hie mit]

Folio 6.

datt hie mit sijnn pennonge niet en
wilde wachtenn, gelijk als diesel-
vige oock noch versocht.

Derrick Geerliges versocht ein
maendt tijdt en copiam.

Berendt Paschen accordiert dem
beclachtenn gien tijdt.

Borgerm(eistere)n der stadt Entscheide,
gesehen hebbende die clachte **Berendt
Paschens**, het andtwoordt **Derrick
Geerliges**, en t' geene daerop ge-
folget, verclaren voer recht, datt
dem beclachtenn denn tijdt van
14 daegenn behoere geaccordiert
t' wordenn, gelijk hem dieselvige
geaccordiert wordt mitz diesenn.

P(er) modum copiae **Bernardt
de Laer**, *secret(arius)* civitatis
Enschedensis, subs(cripsit) {36}

A.

Folio 7.

Exhibitum ahm 1-en feb(ruarij) 1636 bij *borgerm(eistere)n* der stadt Entscheide.

Mijn heeren borgem(eister)e(n) deser stadt Entschede.

Up die gedaene pantverkopinge doer **Berent Paschen** ther somma van thijn daler verscheenen pension en(de) geleent gelt tho rekeninge, sonder eenige somma tho specificeren, worden alhir nae stadtrechte in platz van pendinge gebruijckt. Erschijnet **Derck Gerliges** en(de) bekent de thijn daler verscheenen pension pantbar schult tho zijn die hij omme ghen weijder schaede van executie tho lijden presentert bijnnen 14 daegen tho betalen. Angaen(de) verdere ongespecificerde geleende penninge dewijle daervan neet blijcken kan genesins noch nae lantrechte, noch stadtrechte weer pantbaer schult gerekent worden. Maer also panteijscher off verkoper deselve erst in minnelijckheijt liquideren en(de) forderen offte den pantverwerder daerfoer gerichtlijck anspreken en(de) verwijnnen eer dat hij met pendinge mach procederen. Dat sulx rechtens en(de) hij, pantverwerder, met de gedaene presentatie sonder wijder schaede tho lijden kan bestaen, stellet ther kennisse van (de) *borgem(eister)e(n)* met eijs van costs.

Folio 8.

Antwort en(de) eventuale redenen van pantkeringe voer **Derck Gerliges** tegens **Berent Paschen**.

B.

Folio 9.

Extractum prothocolli.

A(nn)o 1636, den 29-en februarij.

Erschenen **Berendt Paschen** ende versocht pandinge op **Derrick Geerliges**.

Derrick Geerliges versocht alnoch denn tijdt vann 14 daegen om t'selvige alssdann t' bewijsenn.

A(nn)o 1636, den 9-en maij.

Erschenen **Berendt Paschen** en spreckt ahn **Derrick Geerliges** om redenn vann pandtweijgeringe bij tho brennenn, angesehenn cleger ein doergaende recht op den beclachtenn geobtiniert.

Erschenen **Derrick Geerliges** en
secht ter contrarie dat hem **Paschen**
denn tijdt vann Michaelis negest-
kumpstich over ein jaer geaccor-
diert, woe dieselvige oock alhier ge-
richtlich bekendt.

Erschenen **Berendt Paschen** en secht [datt]

Folio 10.

datt hie diesen zaecke angaende sich
referiert tot dem prothocolle alwaer
dieselvige bekendt hefft gelijck hie
oock alnoch bekendt, dat hie hem den
tijdt vergundt, onder den expresse(n)
bedingh, datt hie hem daervoer solde
stellen ein gerichtlich hijpotheecq,
t'welck dieselvige oock hefft angeno-
men ende belovet daerop oock ahnn
dem gerichte handtastinge gedaenn,
maer daernae wederom gegaenn
ahn **Johann Wijnoltz**, gerichtz-
schrijver ende verboden cleger gien
verschrijvinge t' doenn, en oock niet
daervan tho teickenen, gelijck oock
niet geschiet tot diesenn dach tho.
Versoecke alss noch datt hem pande
mogenn gevolget wordenn, stellen-
de t' selvige ad decretum.

Borgerm(eistere)n nehmen hierop denn tijdt
vann acht daege om hierin tho de-
cretieren wess rechtens.

Pro concordante copia **Ber-**
nardt de Laer, *secretarius civi-*
tatis Enschedenis subs(cripsit) {36}.

Folio 10a.

C.

Folio 11.

(links in kantlijn:)

Dijesse contra-intergatoerija iss **Berrent Paschen** ten handen gestelt dorch mij, **Hijnderijck Swerijnck**,
umme huet aver achte daegen de kunschap en tho horen swerren geschen, den 7 martij anno 1636.
Hijnderijck Swerijnck, *stadtdener*.)

Voer u, den erentfesten vorsinnigen seer
discreten heeren *borgerm(eistere)n*, schepen ende
raedt der stadt Enschie, erschinet die
e(dele) **Derrick Gerliges** en(de) spreckt aen wie
recht bedaget den erentfesten **Herman Budde**
en **Joannes Wijnolts** omme eene kuntschap
en getuichnisse der Gottlicher waerheit bij
eede ende zielen zaligheid ad perpetuam rei

memoriam toe verclaren, wess haer getuigen sampt en(de) besonder van nafolgenden interrogatorien bewust, wittich en(de) kundich ende indien deposanten eenige verweigeronge deden, wolde producent niet lijden van eenen iederen omme die poena van 50 g(oud)g(ulden) boven den schaden toe rechte.

In den irsten getuigen toe vragen
haer olderdoem.

Ten anderen, offte niet waer, dat producent omtrent veer wecken geledden niet in **Herman Budden** huiss mit **Berent Paschen** geseeten en(de) gedroncken, en(de) oick domals niet een contract van seckere vijffich g(ulden), so g(emelte) producent **Berent Paschen** schuldich gehalten en(de) gemaket hebben.

Ten derden offte g(emelte) producent niet geaccorderd en(de) mit g(emelte) **Paschen** verdragen, dat van die vijffich gulden, so **Gerliges** en(de) **Paschen** bereckent hadden [niet]

Folio 12.

niet eenich en(de) worden, dat g(emelte) vijffich g(ulden) op naestcommende Michaelis over een jaer (sonder renthe) betaelt solden worden.

Ten vierden offte domaels niet veraccorderd als **Henrich van Cosfelt** die leste twee hondert daeler betaelde dat als dan g(emelte) producent die vijffich g(ulden), so bereckent waren, betalen solde.

Hirvan die gerechte waerheit, so
gefraget als ongefraget omme Gode ende
recht, toe verclaren, allent bij poena vors(chreven).
Salvis etc.

Cuntra intargatoria van **Berent Paschen**.

Erstlick getuigen # als **Herman Budde** ende **Jan Winolts** # the fraegen off sie niet well en wetten dat **Berent Paschen** express bedungen hefft, datt **Derck Gerliges** hem, **Paeschen**, vor vijffich g(ulden) een gerichtlik hipoteeck solde stellen.

Ten tweden offte getuigen ock wetten dat **Derck** vors(chreven) met **Paschen** gereckint hadde up die tidt.

Ten derden **Jan Wijnolts** apardt the fraegen offte niet wahr dat **Derck**

Folio 13.

Gerliges Paschen tot een underpant stelde eenen gorden, liggende in die Corttergordens ende darvor an den heren *richter* **Marck** hantastunge hefft gedaen, dat hie sulcks fredich wass dat sulcs ten prottecolle solde geteickent worden.

Ten vierden **Jan Wijnolts** the fraegen offte niet **Gerliges** darnae iss gekoemen ende hem, getuige, vorbaeden hefft die sessie van gemelten gorden niet the teickenen ende offte darom tselve niet iss naegebleven.

Ten vijfften offte ock **Derck** vors(chreven) sedert den tidt wedderom bij hem iss gewest ende begerdt dat hett tot **Paschens** vorseckeringe solde geteickent worden als vormals wass off gespraecken ende geaccordiert.

Ten sesten **Jan Winolts** the fraegen offte hie niet *gericht schrijvers* iss dess gericht Enschede.

Folio 13a.

D.

Folio 14.

In saecken **Berendt Paschen**, pandteijscher, ther eenre undt **Dirck Gerligs**, pandtverweerder, ther andere zijde, versocht anlegger in qualite voors(chreven) pandinghe voor verschennen renthe, ende geleent gelt tot reckeninge.

Waertegens pandtverweerder versocht tijt van 14 dage, mits praesentatie in sulcken tijt, thien daler renthe aen den anlegger the willen betalen, daerbij sustinerende, angaende t geleende gelt, als noch illiquide* voer Michaeli over een jaer niet schuldich te sijn, uuijt cracht van seecker accort then huijse van **Hermen Budde** gehalten, twelcke accort pandteijscher ontkennende, seggt well nude geconsenteert the hebben over t geaccordeerde, den tijt voerverhaelt, mett conditie, datt pandtverweerder soll kommen rekenen ende volgentz dien voer t ghene liquide ende veraccordeert mochte bevonden werden, stellen eene gerichtlijcke hypotheque), t welcke conditionele accort door faute van pandtverweerder niet zij adimpleert*. Gesien anspraecke, antwoordt neffens beidersijts geplegede prothocollarische recessen, met gaeders seecker overgelegte interrogatorien, sonder daerop gevolgde depositien, alles nude, ende onbewesen,

* = onvereffend

* = vervullen

Folio 15.

deswegen ock dese proceduire, als onbehoerlijck
 beidersijts gevoeret, met goede redenen well
 hadde konnen gecasseert worden, om die kleine
 importantie nochtans van dese saecke, ende
 vermindinge van wijdere oncosten, verclaert
 hett e(dele) stadtsgerichte mett advijs hieronder-
 geschr(even) rechtsgepromoveerden, Gott ende die
 justitie voor ogen nemende, voer recht, datt
 angaende voer die thien daler renthe (bij
 pandtverweerden, als liquide bekend) die
 pandteijscher goede pendinge hebbe gedaen,
 voer die geleende penningen averst, als noch
 illiquide, ende bij anspraecke nielt gespeci-
 ficeert, quade pendinge, verweerder averst
 goede pandtkeringe, weshalven den verweerder
 wordt operlegt in den tijtt van 8 dagen
 pronunciatie deses mett den pandteijscher
 over t geleende gelt, als ock so noch eenige
 meerder renthe illiquide mochte bevonden
 werden, then overstaen van de magistraett
 oder andere vreedsame luijde, in finale
 liquidatie tho treden, ende t ghene sall
 mogen liquide bevonden werden, aen
 pandtverweerder in den tijtt van ses weecken
 vuldoen ende betalen, die costen om
 redenen compenserende.

Ita in hoc casu salvo aliorum
 iudicio iudicandum censuit.

Henrick Roscam, iu(ris) l(icentia)t(us).

Pronunciat(ur) ahm 14-en maij 1636 bij
 borgerm(eistere)n der stadt Entscheide.

Berent Paschen bedanckt der sententie.

Folio 16.

Advijs.

personen:

Budde(n), Herma/en,	11,12,14,
Cosfelt, Henrich van,	12,
Geerliges, Derrick,	1,3,4,5,6,9,
Gerli(j)ges, Derck/Derijck/Derrick/Dirck,	o,1,7,8,11,12,13,
Gerligs, Derck,	14,
Laer, Bernardt/Bernardum de, secretarius,	1,6,10,
Marck, richter,	13,

Paeschen, Berent,	12,
Paschen, Beren(d)t/Berrent,	o,1,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,
Paschenn, Berendt,	3,4,
Paschens, Berendt,	1,6,
Pijlass, Jan, borgermeister,	1,
Roscam, Henrick, licentiatus,	15,
Smidt, Henrich, borgermeister,	1,
Swerijnck, Hijnderijck, staddender,	11,
Wijnolts, Joannes/Jan,	11,12,13,
Wijnoltz, Johann, gerichtschrijver,	10,
Winolts, Jan, gerichtschriver,	12,13,

plaatsen:

Enschede,	o,13,
Corttergordens,	13,
Enschedensis,	10,
Enschiede,	11,
Entschede,	7,
Entscheide,	1,6,7,15,